

หลวงปู่มั่น ภาทิตโต

บวรลุมธรรมธาตุ

ณ ถ้ำดอกคำ

จัดทำโดย มูลนิธิอุทยานธรรม

www.uttayarndham.org

ห ล ว ง ปู่ ม ัน ท่านเกิดที่บ้านคำบง ตำบลโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เมื่ออายุ 15 ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณรที่ วัดบ้านคำบง และได้ลาสิกขาบทในอีก 2 ปีต่อมาตามคำขอร้องของบิดา พออายุ 22 ปี จึงได้เข้าอุปสมบทที่วัดศรีทอง จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อปี พ.ศ. 2436 ได้นามฉายาว่า “**ภุริทัตโต**” และได้มาศึกษาในสำนักวิปัสสนากับท่านพระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล ณ วัดเลียบ จังหวัดอุบลราชธานี มีบท “**พุทธโธ**” เป็นคำบริกรรมประจำใจในอิริยาบถต่างๆ

หลวงปู่มั่นท่านมีความเพียรในการปฏิบัติอย่างจริงจัง พร้อมปฏิบัติและอุบายต่างๆ เพื่อให้จิตดำเนินไปถูกทาง จนได้บรรลุอริยธรรมชั้น 3 คือ อนาคามีธรรม ในธรรมชั้นนี้ ต้องถือรูปขันธ์เป็นเป้าหมายแห่งการพิจารณาอย่างเต็มที่ และละเอียดถี่ถ้วน จนหมดทางสงสัยแล้วผ่านไปอย่างหายห่วง เมื่อถึงขั้นสุดท้ายต่อจากภูมิธรรมชั้นนี้ นามขันธ์เป็นธรรมจำเป็นที่ต้องพิจารณาให้รู้แจ้งเห็นจริง ทั้งที่ปรากฏขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป โดยมีนัตตาธรรมเป็นที่รวมลง คือ พิจารณาลงไป ในความว่างเปล่าจากสัตว์ บุคคล หึง ชาย เรา เขา ไม่มีคำว่า สัตว์ บุคคล เป็นต้น เข้าไปแทรกสิงอยู่ในนามธรรมเหล่านั้นเลย การเห็นนามธรรมเหล่านี้ต้องเห็นด้วยปัญญาหยั่งทราบตามหลักความจริงจริงๆ

ในปี พ.ศ. 2478 หลวงปู่มั่นท่านเดินทางไปพักภาวนาที่ ถ้ำดอกคำ บ้านสหกรณ์ ตำบลน้ำแพร่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีพระ เณร และตาผ้าขาว ติดตามไปด้วย อาทิ หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่ตื้อ อจลธัมโม ในเวลา ไม่นานนับแต่ท่านเร่งความเพียร สติกับปัญญาหมุนรอบ ความสัมผัสภายนอกและความคิดภายใน เกิดเป็น มหาสติ มหาปัญญา ซึ่งเป็นสติปัญญาธรรมจักรหมุนรอบตัวและ รอบสิ่งเกี่ยวข้องไม่มีประมาณตลอดเวลา

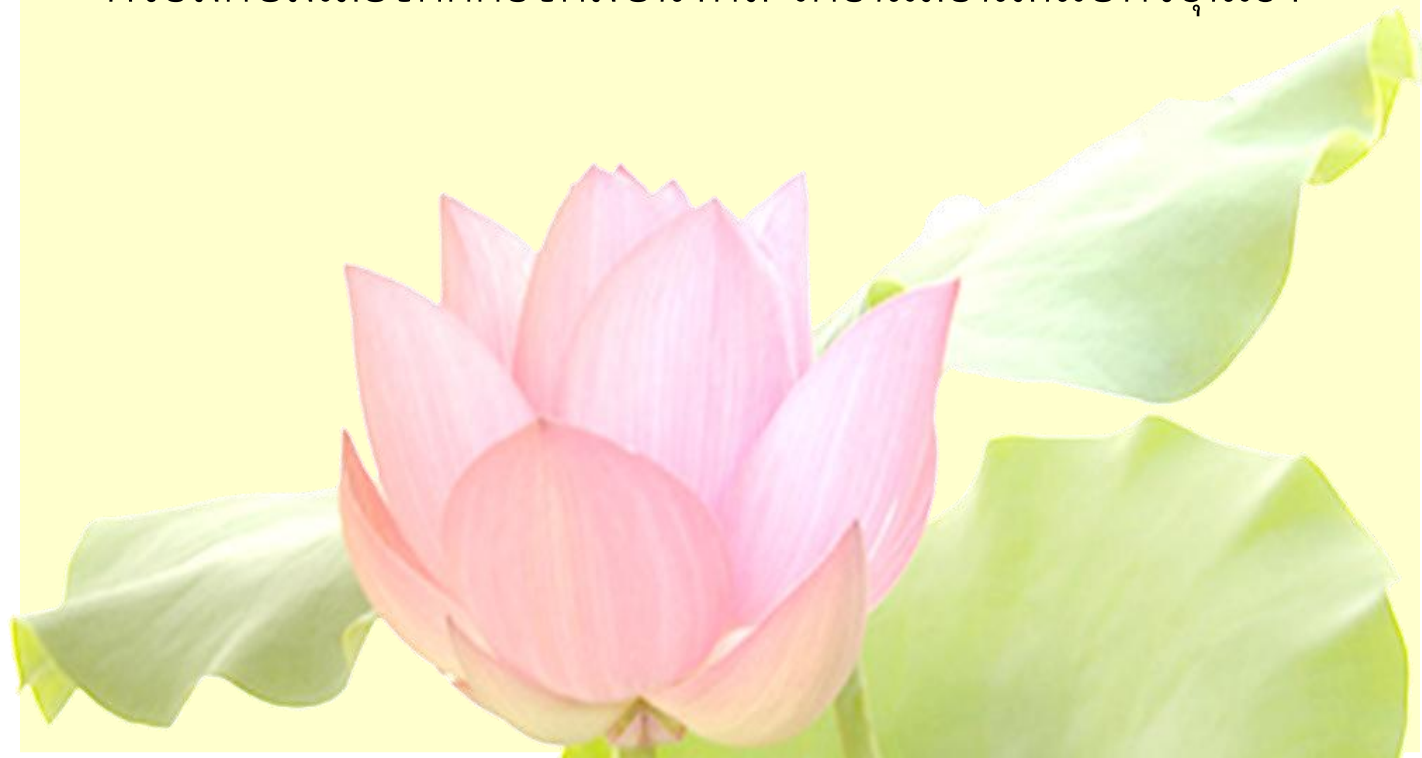
ในเย็นวันหนึ่งขณะที่ท่านปฏิบัติภาวนาอยู่เพียงองค์เดียว ท่านเล่าว่า ใจมีความรับรู้อยู่กับปัจจัยการ คือ **อวิชชา** **ปจฺจยา** **สงฺขารา** เป็นต้น เพียงอย่างเดียว ตั้งหน้า พิจารณาอวิชชาอย่างเดียวโดยอนุโลมปฏิโลมกลับไปกลับมา อยู่ภายใน อันเป็นที่รวมแห่งภพชาติ กิเลสตัณหา มีอวิชชา เป็นตัวการ

ประมาณเวลาราวตี 3 ผลปรากฏว่า อวิชา ซึ่งเป็นข้าศึกที่เคยฉลาดในเชิงหลบหลีกอาวุธอย่างว่องไว กลับถูกมหาสติมหาปัญญา อันเป็นอาวุธคมกล้าของท่าน ประหารลงจนสิ้นชาติขาดภพลงไปสิ้น เหลือแต่วิสุทธิธรรมภายในใจอันเป็นธรรมชาติแท้ ซึ่งแผ่กระจายไปทั่วโลกธาตุในเวลานั้น เสียงเทวบุตร เทวธิดา ทั่วโลกธาตุประกาศก้องสาธุการสะท้อนสะท้อนไปทั่วพิภพว่า **“ศิษย์พระตถาคตปรากฏขึ้นในโลกอีกหนึ่งองค์แล้ว** พวกเราทั้งหลายมีความยินดีและเป็นสุขใจกับท่านมาก”

และในคืนนั้นเวลาประมาณตีสามกว่า หลวงปู่ชอบท่านนั่งภาวนาอยู่ที่พักของท่าน จิตท่านในเวลานั้นสว่างไสวใสงามมาก แต่แล้วจู่ๆ ความสว่างไสวของจิตเกิดดับวูบลงไปอย่างกะทันหัน พร้อมกับมีเสียงกึกก้องกัมปนาทสะท้อนเลื่อนลั่นไปทั่วขุนเขา

ท่านเปรียบเทียบว่า เสียงนี้ไม่ต่างอะไรกับระเบิด
ปรมาณู ระเบิดอยู่ข้าง ๆ ตัวเรา จนท่านเกิดอาการสั้น
ไหวในจิตคล้ายกับผืนแผ่นดินพสุธาจะแตกสลายกลายเป็นจุณ
อาการเหล่านี้เกิดขึ้นภายในจิตของท่านเท่านั้น

เมื่อหลวงปู่ชอบไปเรียนถามหลวงปู่มั่น ท่านได้เอ่ยถึง
เหตุการณ์นั้นว่า “เทพเทวดาจำนวนมากเป็นพิเศษพากัน
มาร่วมอนุโมทนาที่เรา “บรรลุธรรมธาตุ” พ้นทุกข์แล้ว
จากนี้ต่อไปการเกิดของเราจะไม่มีอีกแล้ว ทุกอย่างของ
เรามันขาดสะบั้นลงไปหมดแล้วพระอรหันต์ท่านสิ้นกิเลส
เช่นไรเราก็สิ้นกิเลสแล้วเช่นนั้น”

ปฏิบัติ

1. ถือผ้าบังสุกุลเป็นวัตร ไม่รับคหปติจีวรที่เขาถวายด้วยมือ
2. บิณฑบาตเป็นวัตรประจำวันไม่ลดละ เว้นเฉพาะวันที่ไม่ฉัน
3. ไม่รับอาหารที่ตามส่งทีหลัง คือรับเฉพาะที่ได้มาในบาตร
4. ฉันมือเดียว
5. ฉันในบาตร คือมีภาชนะใบเดียวเป็นวัตร
6. อยู่ในป่าเป็นวัตร คือเที่ยวอยู่ตามร่มไม้บ้าง ในป่าธรรมดา
ในภูเขาบ้าง หุบเขาบ้าง ในถ้ำ ในเงื้อมผาบ้าง
7. ถือผ้าไตรจีวรเป็นวัตร คือมีผ้า 3 ผืน ได้แก่ สังฆาฏิ จีวร สบง

โอวาทธรรม

ภavanaไปจนวันตายไม่มีถอย
ใครถอยผู้นั้นมิใช่ศิษย์ตถาคต

กิเลสทุกประการต้องฝืนธรรมดาดั้งเดิม
คนที่คล้อยตามมัน
จึงเป็นผู้เสื่อมธรรม

ธรรมแท้มีอันเดียว
ไม่มีสองเหมือนนสมมติทั้งหลาย
นี่คือ วิมุตติธรรมล้วนๆ

การดูกิเลสและแสวงธรรม
ท่านทั้งหลายอย่ามองข้ามใจ
ซึ่งเป็นที่อยู่ของกิเลส
และเป็นที่พักพิงแห่งธรรมทั้งหลาย
กิเลสก็ดี ธรรมก็ดี
ไม่ได้อยู่กับกาลสถานที่ใดๆ ทั้งสิ้น
แต่อยู่ที่ใจ คือ
เกิดขึ้นที่ใจ
เจริญขึ้นที่ใจ
และดับลงที่ใจดวงรู้ รู้ นีเท่านั้น
จุดที่เยี่ยมยอดของโลกคือใจ
ควรบำรุงรักษาด้วยดี
ได้ใจแล้ว คือ ได้ธรรม
เห็นใจตนแล้ว คือ เห็นธรรม
ถึงใจตนแล้ว คือ ถึงพระนิพพาน

